TÚRY GERGELY

Termálvizes medence a Lakiteleki Népfőiskolán. *Barlangfürdő is lesz*

LAKITELEK | EGYHÁZI WELLNESS | NAGY FOCI

Isten áldásával?

Formálisan Lezsák Sándor népfőiskolájának, valójában a szeged–csanádi püspökségnek épül a lakiteleki wellnessközpont.

Ha nem ismernénk az Orbán-kormány észjárását, akár önmagát beteljesítő jóslatnak is tűnhetne, hogy a HVG már tavaly ősszel „tudta", és meg is írta, hogy a kormány – az év végi pénzszórási akciói során – újabb támogatást szavaz majd meg a Lakiteleki Népfőiskolának. Ez két – december 23-ai és december 27-ei keltezésű – kormányhatározatban öltött testet, amelyek együttesen közel másfél milliárdos összege új wellnessközpont építését, parkosítást, környezetrendezési munkákat és avar kori leletek bemutatását hivatott segíteni.

A terven felüli támogatások híre újév után a magyar sajtón is végigfutott – megtoldva azzal, hogy az európai közbeszerzési értesítőben már a kivitelezés győztesét (Ferroép Zrt.) is kihirdették. Az viszont rendre elsikkad, hogy sem a legutóbbi, sem a korábbi támogatások nem a „Lezsák-birodalmat" gyarapítják. Az éves szinten immár tízmilliárd forintot is meghaladó állami menázsi valójában az egyházi támogatások sorába illeszkedik. A népfőiskolának és csatolt részeinek (Kölcsey- és Bolyai-ház, Széchenyi-épület, Tisza étterem és vendégház, nemzeti panteon, jurtatábor, tanuszoda) ugyanis már rég nem a Lezsák Sándor nevéhez köthető alapítványok (Lakitelek, illetve népfőiskola) a tulajdonosai, hanem a szeged–csanádi katolikus egyházmegye.

Bár a „lakiteleki sátorverő" és MDF-alapító már az Antall-, majd az első Orbán-kormány idején is rengeteg pénzt lobbizott ki a népfőiskolának, a vállalkozás 2000-re anyagi szempontból a csőd szélére jutott. Bőkezű költségvetési és kormányzati források ide vagy oda – amit még az állami cégektől kapott támogatások is megfejeltek –, az intézmény mögött álló két alapítvány az ezredfordulóra 170 milliós tartozást hozott össze. Az évek alatt halmozódó adósság már-már

Dobszay János
dobszay.janos@hvg.hu

a katolikus lexikonban külön szócikket is kapott

meghiúsítani látszott Lezsáknak azt a kilencvenes évek elején megfogalmazott álmát, hogy Lakitelket „a nemzet erkölcsi fővárosává" fejlessze. Ekkor lépett színre a komplexum megmentőjeként az akkoriban még Gyulai Endre vezette szeged–csanádi püspökség, amely felajánlotta, hogy – cserébe a tulajdonjogért – kifizeti az alapítványok tetemes tartozását.

A Magyar katolikus lexikonban külön szócikket kapott a Lakiteleki Népfőiskola, amelynek megmentését a felek hazafias tettnek, súlyos erkölcsi kötelességnek tüntették fel, ám üzletnek sem volt utolsó. A korábban a Postabanktól felvett – és kamatokkal együtt egyre csak hízó hiteltartozást – a Princz Gábor vezette bank lényegében már teljes egészében veszteségként tartotta számon. Az auditorok úgy vélték, az jelentős siker lenne, ha 60 millióért sikerülne eladni a követelést. Hogy az egyházmegye végül mennyiért jutott az értékes ingatlanegyütteshez, máig hétpecsétes titok. Gyulai püspök mindenesetre akkoriban maga is utalt arra, hogy a teljes adósságnál jóval kevesebbért. A vételár döntő részét egyébként egy rég felhagyott szegedi temető eladásából fedezte a püspökség (az 1982-ben bezárt Rókus temetőt, úgy tudni, épp 60 millió forintért adták el; ma már emeletes házak állnak a helyén).

A megegyezés lényeges eleme volt, hogy a Népfőiskola Alapítvány húsz évig vagyonkezelője marad az ingatlannak. S bár a határidő vészesen közeleg – jövőre lejár –, egyelőre nincs hír az egyezség meghosszabbításáról. Ahogy arról sem, mi lesz az egyre jelentősebb vagyoni értékkel bíró ingatlankomplexum sorsa 2020 után.

Jogilag a helyzet egyértelmű: a területen történt és történő, szinte kizárólag állami milliárdokból finanszírozott beruházások révén létrejött épületek tulajdonosa az egyházmegye. Ezt egyébként rendre egyértelművé is teszik Lezsákék. A népfőiskola rendezvényein megjelenő – az időközben nyugdíjba vonult Gyulai Endre helyére lépett – Kiss-Rigó László püspököt a „tulajdonosunk" formulával köszöntik a szónokok. Így volt ez az alapítvány honlapján közzétett beszámoló szerint a minap is, amikor ünnepélyes keretek között átadták azt a geotermikus kutat, amelynek termálvize nemcsak a wellnessközpont medencéit táplálja majd, hanem „igazi rezsicsökkentésként", az ingatlankomplexum fűtéséhez szükséges hőt is szolgáltatja. Egy másik beszámoló pedig azt is megerősíti, hogy szintén egyházi területen épül fel a 2016 végén előbb

A rendszerváltás emlékbizottsága: Csak a Fidesz

„30 éve szabadon" – ezzel a szlogennel indította útjára a kormány a rendszerváltás emlékévévé nyilvánított 2019. március 15. és 2021. június 19. közötti időszakot. A minap létrehozott emlékbizottság tagjai között azonban – leszámítva például Lezsák Sándort – alig akadnak olyanok, akiknek valóban részük volt az eseményekben. Olyan pedig egy sincs, aki ne a mai Fidesz-táborhoz tartozna. A testület elnöke Kövér László házelnök, társelnöke Gulyás Gergely kancelláriaminiszter. A tagok különböző kormányzati és kormányközeli intézményeket képviselnek, köztük Andy Vajna filmkormánybiztos és Papp Dániel, az MTVA vezérigazgatója. A történészeket a kormányközeli Veritas és a Rendszerváltás-kutató intézet vezetői, Szakály Sándor és M.Kiss Sándor, valamint a Terror Házát irányító Schmidt Mária képviseli. Személy szerinti kinevezettek: Boross Péter volt miniszterelnök és Balog Zoltán volt miniszter mellett a már említett Lezsák és Kónya Imre. Utóbbi kettő valóban cselekvő részese volt a rendszerváltásnak – Lezsák az MDF megalapításához vezető 1987-es lakiteleki találkozó házigazdájaként, Kónya az Ellenzéki Kerekasztalt megszervező Független Jogász Fórum vezetőjeként. A Kádár-rendszer demokratikus ellenzékéből, az 1990-es választásokon második legerősebb pártnak bizonyult SZDSZ-ből, de még a kisgazdák volt politikusai közül sem hívtak meg senkit az emlékbizottságba.

MTI / SZÁSZ ANDRÁS

Lezsák Sándor és Kiss-Rigó László püspök (jobbra) a wellness-projekt év eleji bejelentésén. *Tulajdonosi hozzájárulás*

kormányhatározattal megszüntetett, majd egy későbbi döntéssel új életre lehelt és Lakitelekre áthelyezett Nemzeti Művelődési Intézet új, 3600 négyzetméteres székháza is. Ami azt jelenti, hogy a közintézmény működése a mindenkori püspök jóindulatán múlik majd.

Nem tudni, hogy amikor a lakiteleki fejlesztéseket a kormány három éve nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánította, kinek is akart inkább a kedvében járni. Lezsáknak – akinek a Fideszszel szövetséges Nemzeti Fóruma egyébként csúfos kudarcot vallott, amikor képviselői a helyi közgyűlés önfeloszlatásával megpróbálták kifúrni a város független polgármesterét (végül az ő delegáltjaikat golyózták ki a választók) –, vagy inkább az Orbán Viktorral baráti kapcsolatot ápoló Kiss-Rigó Lászlónak. A focirajongó püspöknek – akinek a neve a népfőiskola parkjában felállított faragott padon is olvasható – tavaly egyébként 9,4 milliárdos állami támogatással is kedveskedett a kormány; ebből nyolcezer fős stadiont építhet a jelenleg az NB III.-ban játszó „minisztránsválogatottnak", a Grosics Akadémiának. Ugyancsak tavaly kapott a püspökség 20 milliárdot az egyházmegye fennállásának közelgő ezeréves évfordulójához kapcsolódó fejlesztésekre. Innen nézve a lakiteleki beruházásra év végén megítélt támogatás is eltörpül. A mellett a félmillió forint mellett pedig végképp, amely az adózók egyszázalékaiból közvetlen állampolgári felajánlásként érkezett a népfőiskolához.

Amúgy az egyházmegye „mezítlábas" papsága cseppet sem örül a helyzetnek. Név nélkül többen is arra panaszkodnak, hogy püspöküket kevésbé érdekli a papság gondja-baja, a hitélet, mint megalomán terveinek valóra váltása, amihez Orbánban kiváló partnerre lelt. A püspök meg is szolgálja a bizalmat: rendszeresen kiáll a Fidesz mellett. Tavaly például védelmébe vette azt a plébánost, aki a hódmezővásárhelyi polgármester-választás előtt a templomában nyíltan kampányolt a kormánypárti jelölt ellen ringbe szálló – a választást utóbb megnyerő – független Márki-Zay Péter ellen. A helyzet ismerői azt is mondják, hogy a kormányzati támogatások nyomán akkorára hízott az egyházmegye hitéleti célokat nem szolgáló birodalma – benne a stadionnal, a népfőiskolával, szállodákkal –, amelynek fenntartása a politikai erőviszonyok megváltozása esetén gazdaságilag maga alá temetheti a püspökséget. Amiért azonban feltehetően már – az információink szerint a ténykedésével a Vatikánnak is szemet szúrt – Kiss-Rigó utódának főhet majd a feje. ■

A Lakitelek Népfőiskola-birodalom állami támogatása, millió forint

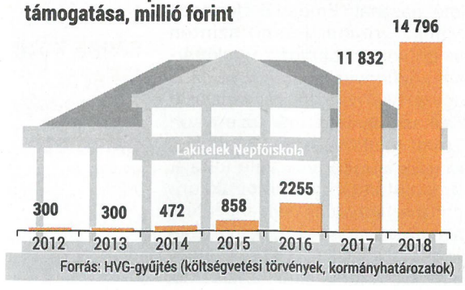

Forrás: HVG-gyűjtés (költségvetési törvények, kormányhatározatok)